

Студент 3 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ

РЕАЛІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Розглянуто формування та реалізація інноваційної стратегії підприємства, охарактеризовано управління реалізацією інноваційних стратегій підприємства, визначено основні причини провалів у реалізації стратегій.

Аннотация. Рассмотрено формирование и реализация инновационной стратегии предприятия, охарактеризовано управление реализацией инновационных стратегий предприятия, определены основные причины провалов в реализации стратегий.

Annotation. Forming and realization of innovative strategy of enterprise are considered. There are characterized the managing of the innovative strategies disposal of the company and identified the main causes of failures in the implementation of these strategies.

Ключові слова: інновації, стратегія підприємства, реалізація інновацій, планування стратегії, інноваційна політика, інноваційна діяльність.

Актуальність роботи полягає в тому, що планування інноваційних проектів є дуже важливою частиною розвитку підприємства, оскільки без інноваційних ідей і проектів підприємство не буде розвиватися і рухатися вперед. Відповідно менеджерам необхідно так спланувати впровадження інновацій, щоб підприємство отримало максимальний приріст прибутку. Інноваційний розвиток підприємства – це довгочасний процес, який потребує розробки стратегічних планів. Інтенсивний розвиток інноваційної діяльності в Україні у сучасних умовах забезпечує основу стійкого економічного зростання держави.

Об'єктом роботи є дослідження процесу стратегічного планування інноваційної діяльності на підприємстві.

Предметом дослідження є теоретичні та методичні положення щодо розробки стратегічних планів у діяльності підприємства.

На сьогодні активізацію інноваційного процесу на вітчизняних підприємствах необхідно

супроводжувати ретельним формуванням їх інноваційних стратегій. У сучасних умовах розвитку світової економіки лише ефективна реалізація оптимальної інноваційної стратегії дає змогу підприємству розвиватись на довгострокову перспективу. Питання формування і реалізації інноваційної стратегії підприємства є недостатньо науково дослідженими, а результати існуючих досліджень не завжди успішно реалізуються на практиці. Використання досвіду науковців і практиків із зарубіжних країн, без урахування особливостей розвитку економіки України, дуже часто призводить до негативних наслідків для вітчизняних підприємств. Існує багато підходів до вибору стратегії розвитку підприємств в

це наукові праці І. Ансоффа, Азоєва Г. П., Александрова І. О., Білоруса О. Г., Гейця В. М., Виханського О. С., Градова О. П., Гриньової В. М., Друкера П. Ф., Єфремова В. С., Забродського В. А., Іванова Ю. Б., Кизима М. О., Клебанової Т. С., Лисенка Ю. Г., Мельника Л. Г., Наливайка А. П., Пономаренка В. С., Портера М. Е., Пушкаря О. І., Скурихіна В. Г., А. Стрікланда, Томпсона А. А. та багатьох інших [1].

Інноваційна політика підприємства ґрунтується на формулюванні цілей і стратегій його розвитку в короткостроковій і довгостроковій перспективах на основі оцінки його потенційних можливостей, забезпеченості відповідними видами ресурсів (матеріальних, трудових і фінансових). Причому така політика визначається з урахуванням життєвого циклу підприємства, на кожній стадії якого встановлюються відповідні цілі, які залежать від того, що саме необхідно підприємству: підтримувати досягнутий рівень розвитку або здобувати новий якісний стан. Кожна стадія життєвого циклу підприємства передбачає поєднання обох видів цілей.

Формування і реалізація інноваційної стратегії підприємства повинні включати цілі його інноваційної діяльності, вибір засобів щодо досягнення таких цілей і обґрунтування джерел залучення необхідних ресурсів. Однією з ключових умов успішного функціонування системи стратегічного планування інноваційного розвитку є створення відповідних систем забезпечення, які, у свою чергу, можна розділити на дві складові: ресурсне забезпечення і науково-методологічне, методичне забезпечення та інструментарій.

Ресурсне забезпечення є комплексним залученням різноманітних ресурсів, необхідних для здійснення процесу планування. Наприклад, до кадрового забезпечення відносяться фахівці у сфері планування з необхідною кваліфікацією, підготовкою, тобто працівники, які безпосередньо займаються процесом планування. Інформаційне забезпечення є сукупністю зовнішньої та внутрішньої інформації, яка необхідна для прийняття планових рішень. Технічне забезпечення – це технічні засоби, необхідні для здійснення процесу планування (ЕОМ, програмне забезпечення тощо). Фінансове забезпечення – це кошти, необхідні для здійснення процесу планування. Організаційне забезпечення – це керівники різних ланок, які координують здійснення процесу планування.

Науково-методологічне, методичне забезпечення й інструментарій – це сукупність різноманітних науково обґрунтованих підходів, методик, методів та інструментів обробки інформації (стратегічний аналіз тощо) і прийняття рішень.

Система стратегічного планування визначає основні завдання інноваційної діяльності з огляду на загальну стратегію підприємства та його інноваційні позиції. Вибір цілей розвитку залежить від інноваційного потенціалу підприємства та інноваційно-інвестиційного клімату в країні [2].

Курс на інноваційний розвиток в Україні визначає перехід економіки до нового якісного стану. Він супроводжується активізацією інноваційної діяльності, яка дає змогу реорганізувати економіку на основі розвитку наукомістких виробництв, упровадження у виробництво прогресивних високотехнологічних процесів, розроблення та випуску нової конкурентоспроможної продукції. Для реалізації стратегії інноваційного розвитку є всі необхідні передумови, серед яких науково-технічний, виробничий та кадровий потенціали металургійного комплексу, що визначають конкурентні переваги країни. Інтенсивний розвиток інноваційної діяльності у сучасних умовах забезпечує основу стійкого економічного зростання. Протягом останніх років ученими зроблено перші спроби вивчити причинно-наслідкові зв'язки між фінансами та інноваціями, досліджено структурні властивості та особливості інноваційного розвитку, однак і сьогодні низка важливих проблем щодо активізації інвестиційно-інноваційної діяльності та побудови системи

її фінансового забезпечення потребують не лише детального аналізу та виявлення недоліків, а й фундаментальних досліджень у цій сфері, без яких буде важко забезпечити ефективність та високі темпи розвитку національної економіки.

Найважливішим завданням сучасної інноваційної політики є активізація інвестиційно-інноваційної діяльності та створення цілісної системи її фінансового забезпечення, яка має ґрунтуватися на широкомасштабному залученні та максимально ефективному використанні фінансових ресурсів із різноманітними джерелами походження. Дослідження провідних світових компаній виявили загальні причини провалів у реалізації стратегій [1, с. 257; 3, с. 333;] (таблиця).

Таблиця

Причини провалів у реалізації стратегій

Причини провалів реалізації стратегій	Присутність фактора в організації
Неправильна реалізація стратегічних цілей	97 % компаній
Персонал не знає або не пов'язує стратегічні цілі компанії зі своєю оперативною діяльністю	93 % персоналу компаній
Розподіл ресурсів у планах та бюджетах не має зв'язку з реалізацією стратегічних цілей підприємства	Бюджет 73 % компаній
Існує вибірковий, а не комплексний контроль важливих для ведення показників	Тільки 15 % показників відповідають стратегії
Мотивація співробітників спрямована на забезпечення поточних фінансових показників	Усього 24 % менеджерів мотивовані на досягнення стратегії компанії
Програми розвитку бізнесу не враховують фактора реалізації стратегії компанії	Тільки 18 % програм розвитку персоналу пов'язані зі стратегією розвитку компанії

Дослідження показало, що з усіх компаній тільки 10 % успішно реалізують власну стратегію і досягають поставлених цілей. Як з'ясувалося, причиною невдач більшості компаній є не низька якість самих стратегій, а численні помилки в їх реалізації [1].

Реалізація нової інноваційної стратегії розвитку і повноцінне використання інноваційного потенціалу в інтересах оновлення виробництва – реальний шанс для України досягти рівня високотехнологічної розвиненої держави. Незважаючи на це, інноваційна сфера, з огляду на фінансове забезпечення, функціонує в критичних умовах. Механізм створення та поширення нововведень має три загальні складники, характерні майже для всіх країн:

- 1) систему державної підтримки фундаментальних і пошукових досліджень;
- 2) різні форми та джерела фінансування й непрямого стимулювання дослідження;
- 3) підтримку малого інноваційного підприємництва.

Заходи державного регулювання інноваційної діяльності повинні бути спрямовані на всебічне заохочення підприємництва та приватної ініціативи. Інструментами державної підтримки стимулювання реалізації інноваційного потенціалу підприємств є пряме бюджетне фінансування та державні замовлення на розроблення та виробництво інноваційних продуктів, запровадження технологій та пропонування послуг [4].

На сучасному етапі вкрай актуальними стають розробки в галузі інноваційної сприйнятливості та спроможності підприємств, які приведуть до підвищення ефективності інноваційної діяльності. Важливим є і той факт, що підвищення ефективності інноваційної діяльності підприємств до рівня, якого потребують ринкові відносини, значною мірою залежить від обраної стратегії управління в сучасних умовах підвищеної ризикованості фінансових ринків та зростання загального рівня ризикованості найефективнішого ведення стратегії скоординованого (інтегрованого) управління реальними інноваційними проектами підприємств. Під час опрацювання стратегічних напрямів інноваційної діяльності підприємств у світовій практиці ця стратегія розглядається як єдиний раціональний підхід до управління фінансами підприємств, спроможний забезпечити їх виживання у висококонкурентному ринковому середовищі. У межах інтегрованої стратегії формується найбільш загальний, глобальний підхід до управління, який потребує координації різноманітних специфічних функцій, спрямованих на досягнення поставлених підприємством інноваційних цілей [4].

У сучасному бізнесі успішними стають лише ті компанії, які вміють планувати свій розвиток. При цьому основним напрямом планування компаніями своєї діяльності залишається завдання створення і реалізації стратегічних планів розвитку. Усе це потребує побудови стратегічно орієнтованої організації, діяльність якої ґрунтується на п'яти принципах:

1. Трансформування стратегії на оперативний рівень.
2. Побудова організації відповідно до стратегії.
3. Реалізація стратегії стає щоденною роботою всього персоналу.
4. Розробка та реалізація стратегії стає безперервним процесом.
5. Зміни реалізуються через сильне та ефективне лідерство.

Для більшості компаній стратегія – це декларативна заява її топ-менеджерів, що одержала схвалення з боку власників бізнесу. При цьому саме практична реалізація стратегічних планів компанії стає для неї найсерйознішим випробуванням. Для реалізації стратегічних цілей з найменшими витратами і в максимально короткі терміни топ-менеджмент компанії має скоординувати безліч окремих заходів та дій співробітників. Це і визначає причину високої ефективності цієї технології управління компанією. Адже забезпечити досягнення стратегічної мети можливо тоді, коли існують числові показники, які прямо вказують топ-менеджеру, що потрібно робити для її досягнення, і чи правильно з точки зору досягнення мети те, що він робить [1].

Наук. керівн. Сігасва Т. Є.

Література: 1. Сталінська О. В. Реалізація інноваційних стратегічних планів підприємства / Сталінська О. В. // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 1, Т. 2. 2. Максимів Б. М. Роль інноваційного управління на підприємствах [Електронний ресурс] / Максимів Б. М. // Міжнародна інтернет-конференція. – Режим доступу : <http://viem.edu.ua/konf2/art.php?id=1009>. 3. Козоріз М. А. Принципи формування і механізми реалізації фінансової політики приватизованих підприємств / за наук. ред. д-ра

екон. наук, проф.
М. А. Козоріз. – Львів : Львів. банків. ін-т НБУ, 2004. – 570 с. 4. Васильчак С. В.
Реалізація інноваційного потенціалу підприємства / Васильчак С. В., Копитко Н. Т. //
Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. –
Вип. 19.12